

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

ĐƠN YÊU CẦU CÔNG NHẬN SÁNG KIẾN

Kính gửi¹: Hội đồng sáng kiến huyện Đại Lộc.

Chúng tôi/tôi kính đề nghị Quý cơ quan/đơn vị xem xét, công nhận sáng kiến như sau:

- 1. Họ và tên tác giả hoặc đồng tác giả²: Đoàn Thị Thanh Kiều**
- 2. Đơn vị công tác: Trường Mẫu giáo Đại Nghĩa**
- 3. Chủ đầu tư tạo ra sáng kiến³ - nếu có: Đoàn Thị Thanh Kiều**
- 4. Tên sáng kiến: “*Một vài biện pháp phát huy tính tích cực, chủ động sáng tạo của trẻ 4- 5 tuổi*”.**
- 5. Lĩnh vực áp dụng sáng kiến⁴: Giáo dục mầm non**
- 6. Ngày sáng kiến được áp dụng lần đầu hoặc áp dụng thử⁵: Thời gian áp dụng ngày 14/09/2020.**
- 7. Hồ sơ đính kèm:**
  - + Một (01) tập Báo cáo sáng kiến.
  - + Hình ảnh minh họa
  - + Tờ trình đề nghị công nhận sáng kiến của đơn vị.

Tôi xin cam đoan mọi thông tin nêu trong đơn là trung thực, đúng sự thật và hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật.

Đại Nghĩa, ngày 10 tháng 03 năm 2021
Người nộp đơn

Đoàn Thị Thanh Kiều

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

BÁO CÁO SÁNG KIẾN

”Một vài biện pháp phát huy tính tích cực, chủ động sáng tạo của trẻ 4-5 tuổi”.

1. Mô tả bản chất của sáng kiến⁷:

Giáo dục Mầm non là ngành học mở đầu trong hệ thống giáo dục quốc dân, Có nhiệm vụ xây dựng những cơ sở ban đầu, đặt nền móng cho việc hình thành nhân cách con người. Trẻ em là hạnh phúc của mọi gia đình, là tương lai của cả dân tộc. Việc bảo vệ chăm sóc giáo dục trẻ không phải chỉ là trách nhiệm của một, hai người mà của toàn xã hội.

Như chúng ta đã biết, tính tích cực, chủ động sáng tạo của con người là một di sản vô giá của nhân loại. Từ ngàn xưa, từ khi con người tìm ra lửa để nấu chín thức ăn, sáng tạo ra những công cụ thô sơ để săn bắt và hái quả phục vụ cho đời sống trong những buổi đầu bình minh của lịch sử. Qua các thời đại, tính tích cực chủ động sáng tạo của con người luôn luôn được phát huy nhằm phục vụ lợi ích con người và là động lực thúc đẩy sự tiến hóa và sự phát triển của xã hội. Ngày nay, trong giai đoạn cách mạng mới xây dựng chủ nghĩa xã hội thì tính tích cực chủ động sáng tạo luôn được Đảng, Nhà nước coi trọng và đề cao hơn bao giờ hết. Tính tích cực chủ động sáng tạo của trẻ không phải là thuộc tính sẵn có, nó là "sản phẩm" của một quá trình giáo dục và nuôi dưỡng trong một môi trường đặc biệt là môi trường giáo dục Mầm non. Do vậy, vị trí của người giáo viên mầm non trong việc phát huy tính tích cực chủ động sáng tạo của trẻ đóng một vai trò đặc biệt quan trọng và có ảnh hưởng rất lớn. Giáo viên là người "trung gian" tổ chức môi trường lồng ghép các hoạt động phù hợp với trình độ phát triển của mỗi trẻ. Giáo viên phát huy tính tích cực chủ động sáng tạo của trẻ nhằm giúp trẻ phát triển kỹ năng tự tin, độc lập, sáng tạo, nhằm tạo mọi cơ hội tốt nhất cho trẻ thành công. Chính vì thế, tôi chọn đề tài: **“Một vài biện pháp phát huy tính tích cực, chủ động sáng tạo của trẻ 4 - 5 tuổi”**. Thực tế tôi và một số đồng nghiệp đã áp dụng sáng kiến vào lớp mình phụ trách sáng kiến đã mang lại lợi ích thiết thực cho đơn vị rất nhiều bởi lẽ: Một số biện pháp có tính thiết thực và sáng tạo nên áp dụng để đạt hiệu quả.

1.1. Các giải pháp thực hiện, các bước và cách thức thực hiện:

Biện pháp 1: Xây dựng môi trường hoạt động phong phú, hấp dẫn để kích thích trẻ.

Biện pháp 2: Tạo cho trẻ niềm say mê khám phá kiến thức: Biện pháp 3: Áp dụng tốt phương pháp dạy học “Lấy trẻ làm trung tâm” dựa trên ý tưởng của trẻ.

Biện pháp 3: Áp dụng tốt phương pháp dạy học “Lấy trẻ làm trung tâm” dựa trên ý tưởng của trẻ.

Biện pháp 4: Tạo ra các tình huống có vấn đề, kích thích trẻ suy nghĩ và tìm kiếm phương thức giải quyết.

Biện pháp 5: Phát huy tính tích cực chủ động sáng tạo ở trẻ thông qua hoạt

động chơi ở các góc.

Biện pháp 6: phát huy tính tích cực chủ động sáng tạo ở trẻ thông qua hoạt động học.

1.2. Phân tích tình trạng của giải pháp đã biết (*nếu là giải pháp cải tiến giải pháp đã biết trước đó tại cơ sở*):

Thực tế cho ta thấy rằng, trong những năm gần đây, nền kinh tế xã hội của đất nước ta có sự phát triển không ngừng làm cho ngành giáo dục nói chung và ngành học Mầm non nói riêng cũng ngày càng từng bước củng cố và phát triển.

Để chuẩn bị cho thế hệ trẻ bước vào thời đại của nền văn minh trí tuệ, thời đại của công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Mục đích chung của giáo dục Mầm non là phát triển tất cả các khả năng của trẻ, hình thành cho trẻ những cơ sở ban đầu của nhân cách con người. Một mặt đáp ứng các nhu cầu phát triển tổng thể hài hòa của trẻ về các mặt: thể chất, ngôn ngữ, nhận thức, thẩm mỹ, tình cảm xã hội, đặc biệt kích thích trẻ tích cực chủ động sáng tạo trong mọi lĩnh vực của cuộc sống, trong các hoạt động nhằm giúp trẻ phát triển tư duy một cách tích cực, phát triển óc sáng tạo, mong muốn tạo ra cái mới, hứng thú với việc học và phát triển khả năng suy nghĩ trở thành người năng động, sáng tạo, để có khả năng tìm hiểu khám phá thế giới xung quanh.

Căn cứ vào nhu cầu và khả năng của trẻ: Trẻ 4 - 5 tuổi đây là lứa tuổi kỳ diệu, trẻ rất hiếu động, tò mò, muốn học hỏi, thích tìm hiểu khám phá những cái mới về thế giới tự nhiên và xã hội. Trong các hoạt động của tuổi Mầm giáo dục có khả năng phát huy tính tích cực chủ động sáng tạo ở trẻ.

Trẻ là chủ thể tích cực, giáo viên là người tạo cơ hội, hướng dẫn, gợi mở các hoạt động tìm tòi khám phá của trẻ. Trẻ chủ động tham gia các hoạt động để phát triển khả năng, năng lực của mình. Nhưng để giúp trẻ tích cực chủ động sáng tạo khi tham gia vào các hoạt động như điều tôi mong muốn thì các cháu ở lớp tôi thực sự chưa có được. Lớp tôi Mầm giáo nhỡ, tổng số trẻ: 26 cháu, đầu năm học rất ít trẻ hứng thú khi tham gia vào các hoạt động, khả năng chủ động sáng tạo còn rất hạn chế. Chính vì thế, tôi luôn muốn làm thế nào để phát huy được tính tích cực, chủ động sáng tạo ở trẻ ngay từ đầu.

Để thực hiện mục tiêu đó, đầu năm tôi đã tiến hành khảo sát thực trạng của lớp mình tôi nhận thấy có những ưu điểm và tồn tại sau:

* Ưu điểm

- Số lượng trẻ trong lớp đảm bảo 26 cháu/2 giáo viên.
- Giáo viên đứng lớp nhiệt tình, năng nổ trong công tác, có trình độ chuyên môn trên chuẩn.
- Phòng học có đủ diện tích, đảm bảo yêu cầu quy định, rộng rãi, thoáng mát, cơ sở vật chất khá đầy đủ trang thiết bị của trường phục vụ cho việc dạy và học theo quy định.
- Đa số trẻ trong lớp tôi đều đã học qua lớp mẫu giáo bé nên có nề nếp học tập. Một số cháu tích cực khi tham gia vào các hoạt động.

- Bản thân tôi là giáo viên công tác trên 10 năm nên tích lũy được một số kiến thức cũng như kinh nghiệm để dạy trẻ.

* Tôn tại

- Lớp tôi nhiều cháu còn nhút nhát, chưa mạnh dạn khi tham gia vào các hoạt động nên rất hạn chế trong việc chủ động sáng tạo.

- Đa số phụ huynh làm nghề nông, đời sống còn nhiều khó khăn nên ít có thời gian chăm lo cho con, phần lớn đều nhờ cậy ông bà và giao phó cho cô giáo ở trường. Vì vậy, việc thống nhất quan điểm, biện pháp chăm sóc giáo dục trẻ giữa giáo viên và phụ huynh còn gặp nhiều khó khăn.

1.3. Nội dung đã cải tiến, sáng tạo để khắc phục những nhược điểm hiện tại (nếu là giải pháp cải tiến giải pháp đã biết trước đó tại cơ sở):

Để có đầy đủ mọi cơ sở lý luận làm nền tảng cho việc giải quyết vấn đề thì trước hết chúng ta phải hiểu được "thế nào là sáng tạo đối với trẻ mẫu giáo". Sáng tạo là tìm ra những cái mới, cách giải quyết mới, không bị gò bó, phụ thuộc vào cái đã có. Những biểu hiện của tính tích cực chủ động, sáng tạo ở trẻ là: Trẻ thích thú chủ động tiếp xúc, hoạt động khám phá tìm hiểu các đối tượng gần gũi xung quanh. Trẻ chủ động độc lập, tự tin thực hiện nhiệm vụ được giao hay tự chọn. Trẻ sử dụng thao tác tư duy như phân tích, tổng hợp, so sánh, phân loại, ... vào giải quyết các nhiệm vụ nhận thức của mình để hoàn thành công việc được tốt. Trước hết tạo cho trẻ một môi trường hoạt động tốt nhất.

Biện pháp 1: Xây dựng môi trường hoạt động phong phú, hấp dẫn để kích thích trẻ tích cực chủ động sáng tạo

Có thể nói việc xây dựng môi trường giáo dục trong trường Mầm non là thực sự cần thiết và quan trọng. Việc này được ví như người giáo viên thứ hai trong công tác tổ chức, hướng dẫn cho trẻ nhằm thỏa mãn nhu cầu vui chơi và hoạt động của trẻ, thông qua đó nhân cách của trẻ được hình thành và phát triển toàn diện.

Tạo ra một thế giới thật đa dạng phong phú đầy màu sắc mang tính nghệ thuật về thiên nhiên, xã hội và con người xung quanh trẻ nhằm gây hứng thú, kích thích lôi cuốn trẻ tích cực tham gia vào các hoạt động như: Làm thật nhiều đồ dùng, đồ chơi khác nhau cả hình dáng, lẫn màu sắc, sưu tầm nhiều sách báo, chuyện tranh đặc biệt là truyện tranh và truyện cổ tích, cắt dán hình ảnh những truyện tranh sáng tạo theo chủ đề, tận dụng các nguồn nguyên vật liệu sẵn có ở địa phương để trẻ khám phá, đặc biệt là nguồn nguyên liệu tự nhiên và vật liệu tái chế. Xây dựng các góc "mở" trong lớp để cô và trẻ cùng thực hiện trang trí góc mở đó, trẻ có cơ hội được cùng cô tạo ra nhiều sản phẩm mới, giúp trẻ cảm nhận và mong muốn tạo ra cái đẹp, từ đó phát triển được khả năng sáng tạo ở trẻ. Môi trường phải thật sự an toàn và có tính thẩm mỹ cao.

Ví dụ: Lớp tôi trang trí các góc mở trong đó có:

Góc chủ đề: Đến mỗi chủ đề tôi trang trí một vài hình ảnh theo chủ đề còn mảng tường trống để cô và trẻ cùng làm sản phẩm để trang trí, tôi cùng trẻ thực hiện vào các buổi chiều. Trước khi thực hiện tôi thảo luận, trao đổi cùng trẻ như:

Chủ đề thực vật hỏi trẻ: “Chủ đề này mình làm gì đây nào? trẻ trả lời: dán hình ảnh bé chúc tết, bé đi chơi xuân, mẹ làm bánh... và cô cùng làm với trẻ để trang trí vào góc chủ đề, bổ sung thay đổi theo chủ đề nhánh.

Góc làm quen với Toán: Có thể trẻ tạo bông hoa, con người, con vật từ những hình học to nhỏ khác nhau: Như tạo cảnh hoa bằng hình chữ nhật nhỏ, bông hoa từ các hình tam giác hay hình tròn, lá là những hình tam giác, Tạo con người từ những hình tròn làm đầu, thân là hình vuông, tay chân là những hình chữ nhật...

Góc tạo hình: Ở góc này tôi trưng bày sản phẩm tạo hình của trẻ, tất cả sản phẩm của trẻ đều được trưng bày, trong những giờ chơi, chơi tự do trẻ được xem sản phẩm của bạn, nhìn những sản phẩm đẹp, sáng tạo của bạn trẻ rất thích và sẽ cố gắng làm được như bạn.

Bên cạnh tạo thế giới vật chất cần tạo môi trường không khí vui vẻ, thoải mái đầy tình thương yêu, biểu hiện tình cảm lẫn nhau giữa cô và cháu, nó ảnh hưởng trực tiếp đến tâm tư nguyện vọng của trẻ. Đảm bảo môi trường giao tiếp thân thiện, hoà đồng, ấm cúng, cởi mở giữa giáo viên và trẻ, giữa trẻ với trẻ, giữa trẻ với môi trường xung quanh. Cô giáo luôn luôn dành tình yêu thật sự của mình để cảm hóa thuyết phục và khích lệ trẻ. Quan hệ giữa giáo viên và trẻ phải thể hiện tình cảm yêu thương, thái độ tôn trọng, tin tưởng trẻ, tạo cơ hội cho trẻ bộc lộ những suy nghĩ, tâm tư nguyện vọng của mình. Đặc biệt, giáo viên phải biết linh hoạt sáng tạo, trong tổ chức môi trường hoạt động cho trẻ, làm bổ sung thay đổi các đồ dùng đồ chơi, tận dụng những đồ dùng đồ chơi, nguyên vật liệu sẵn có ở địa phương sử dụng với nhiều mục đích khác nhau.

Việc đổi mới phương pháp dạy học là nhằm khắc phục kiểu truyền thụ một chiều, rèn luyện tư duy sáng tạo cho trẻ, từng bước áp dụng phương pháp tiên tiến hiện đại vào quá trình dạy học, “Lấy trẻ làm trung tâm” trước hết giúp trẻ tích cực khi tham gia vào các hoạt động, từ đó giáo viên sẽ phát huy được tính tự giác chủ động sáng tạo của trẻ phù hợp hơn với đặc điểm của từng lớp, từng giờ hoạt động. Với trẻ Mẫu giáo, việc truyền thụ kiến thức phức tạp và khó khăn hơn các cấp học khác. Vì vậy, vấn đề cơ bản của giáo viên là phải biết khơi gợi niềm say mê, tính tò mò ham hiểu biết của trẻ.

Biện pháp 2: Tạo cho trẻ niềm say mê khám phá kiến thức

Ngoài mục đích truyền thụ tri thức cho trẻ, các giờ học phải có một phương pháp giảng dạy phù hợp, sinh động. Tuy nhiên, để tạo nên một không khí sinh động và lôi cuốn trẻ vào các hoạt động thì không hề đơn giản. Để làm được điều đó tôi không chỉ làm chủ kiến thức trong lĩnh vực dạy học của mình mà cần phải có phương pháp sư phạm thích hợp để phát huy tính chủ thể của trẻ. Muốn phát huy tính tích cực, tự giác độc lập của trẻ cần phải biết lựa chọn phương pháp và hình thức tổ chức thích hợp.

Đổi mới phương pháp giáo dục tất yếu phải đổi mới hình thức tổ chức dạy học để tạo một sự tương ứng cần thiết. Sự đa dạng của phương pháp dạy học đòi hỏi phải có một số hình thức tổ chức dạy học thích hợp. Mỗi hình thức tổ chức dạy học đều có tác dụng tích cực để phát triển trẻ ở một khía cạnh nào đó. Vì vậy tôi luôn kết hợp nhiều hình thức tổ chức để phát huy thế mạnh của mỗi hình thức dạy học, tạo cơ hội cho trẻ suy nghĩ, trao đổi thảo luận với nhau nhiều hơn. Mầm non

là cấp học đầu tiên không chỉ hình thành nên nhân cách người học mà còn tạo nền tảng kiến thức và đặc biệt là cách tiếp cận với tri thức khoa học. Vì vậy, nhiệm vụ của giáo viên cần gắn với trách nhiệm nuôi dưỡng tạo cho trẻ niềm say mê khám phá những tri thức khoa học đầu tiên.

Ví dụ: Trong một số hoạt động học tại lớp vào hoạt động mở đầu có thể cho trẻ chơi trải nghiệm với đồ dùng theo ý thích sau đó cho trẻ thảo luận với nhau và cô hỏi trẻ sau khi chơi trải nghiệm. Hoặc vào hoạt động trọng tâm giáo viên tổ chức cung cấp kiến thức cho trẻ dưới hình thức tổ chức hội thi nhằm gây sự chú ý, kích thích tính thi đua, tích cực tham gia vào hoạt động.

Cần chuẩn bị đầy đủ đồ dùng cho cô và trẻ khi tổ chức các hoạt động, đồ dùng đẹp, màu sắc hài hòa, phong phú nhằm kích thích lôi cuốn trẻ tham gia vào các hoạt động.

Trong các hoạt động học sau khi cung cấp kiến thức nên tổ chức một vài trò chơi phù hợp, tổ chức đảm bảo tính động tĩnh, nhằm thay đổi trạng thái vận động và giảm sự mệt mỏi căng thẳng đối với trẻ. Tổ chức đa dạng các loại trò chơi, các hoạt động để đáp ứng nhu cầu khám phá học hỏi, sáng tạo của tất cả trẻ, phát huy các năng lực cá nhân.

Thực hiện đảm bảo nề nếp quy chế chuyên môn, giờ nào việc ấy, các hoạt động trong ngày diễn ra một cách thường xuyên, có đầu tư, không tổ chức một cách qua loa, làm cho có sẽ làm cho trẻ mệt mỏi, thiếu tập trung, miễn cưỡng.

Bằng nhiều hình thức như: động viên, tuyên dương trẻ kịp thời khi trẻ có tiên bộ, tích cực tham gia vào các hoạt động, có biểu hiện chủ động sáng tạo. Đặc biệt quan tâm đến những trẻ còn nhút nhát, thiếu tập trung, chưa có tinh thần học tập.

Biện pháp 3: Áp dụng tốt phương pháp dạy học “Lấy trẻ làm trung tâm” dựa trên ý tưởng của trẻ

Chương trình giáo dục mầm non tốt là một chương trình dạy học lấy trẻ làm trung tâm, có nghĩa là nó được xây dựng dựa trên nhu cầu, hứng thú và khả năng của trẻ. Chương trình này sẽ tạo cơ hội cho trẻ được phát triển toàn diện, không chỉ chú trọng tới sự phát triển trí tuệ mà còn nuôi dưỡng tâm hồn, phát triển thể chất và khả năng giao tiếp xã hội của trẻ. Một chương trình tốt là chương trình không chỉ quan tâm tới trẻ "học được cái gì" mà còn chú trọng "học như thế nào", tức là cho trẻ những trải nghiệm học tập tích cực để phát triển đam mê ham học hỏi của trẻ và khả năng tự học.

Chúng ta biết khai thác khả năng hoạt động của trẻ, tạo mọi cơ hội để trẻ phát triển khả năng khám phá tìm tòi, trải nghiệm những đối tượng nhận thức. Tôn trọng đồng cảm với nhu cầu của trẻ, tạo cơ hội cho trẻ thích ứng hòa nhập với cuộc sống xung quanh. Kích thích động cơ bên trong của trẻ, gây hứng thú lôi cuốn trẻ vào các hoạt động, tạo tình huống có vấn đề cho trẻ hoạt động đặc biệt là hoạt động nhận thức. Khuyến khích trẻ tham gia tích cực vào các hoạt động trải nghiệm, tự hoàn thiện, tôn trọng sự suy nghĩ sáng tạo của trẻ, chống gò ép, áp đặt làm trẻ thụ động. Phối hợp hợp lý các phương pháp khi tổ chức các hoạt động của trẻ. Phối hợp các hoạt động cá nhân và hoạt động theo nhóm đồng thời phối hợp đánh giá thường xuyên của cô giáo và tự đánh giá của trẻ.

Trẻ phát triển tốt về mọi mặt khi được tham gia các hoạt động. Trẻ hoạt động càng tích cực thì sự phát triển của trẻ cả về thể lực lẫn trí tuệ càng nhanh. Thông qua hoạt động trẻ được cuốn hút vào sự tự lực tìm tòi khám phá, trải nghiệm để chiếm lĩnh các tri thức, kĩ năng của cuộc sống. Nhờ có hoạt động chức năng sinh lý của trẻ được phát triển, các giác quan được hoàn thiện, kiến thức trở nên phong phú và chính xác hơn. Giáo viên phải tìm hiểu khả năng của trẻ bằng cách cho trẻ được trao đổi trò chuyện, thảo luận, tự thể hiện và đưa ra ý kiến của mình, giáo viên theo dõi lắng nghe nắm bắt ý tưởng, nhu cầu, nguyện vọng của trẻ để đưa vào nội dung hoạt động những vấn đề mà trẻ quan tâm, mong muốn khám phá, tức là dựa trên ý tưởng của trẻ lựa chọn nội dung, luôn lấy trẻ làm trung tâm để phát triển khả năng sáng tạo ở trẻ.

Ví dụ: Giờ hoạt động tạo hình về chủ đề ngày 8/3 đề tài: Quà của bé.

Vào hoạt động mở đầu cho trẻ trò chuyện về ngày hội Quốc tế phụ nữ 8/3, xem những hình ảnh cô trang trí chào mừng ngày hội và cho trẻ nêu ý tưởng làm quà tặng bà, mẹ, cô, chị gái nhân ngày 8/3. Cô không áp đặt trẻ làm theo ý cô mà để trẻ suy nghĩ và giúp trẻ hoàn thành ý tưởng. Trẻ được phát huy và thể hiện ý tưởng của mình trẻ vô cùng thích thú.

Giờ hoạt động giáo dục âm nhạc dạy vận động: Cho vài trẻ vận động theo cảm nhận của trẻ về bài hát, cô tổng hợp một số động tác của trẻ kết hợp với động tác của cô hướng dẫn trẻ vận động.

Giờ hoạt động làm quen văn học: Cô cho trẻ kể chuyện, đọc thơ sáng tạo trẻ kể lại câu chuyện vẫn biết không làm thay đổi nội dung bài thơ, câu chuyện, tôi cảm thấy trẻ rất thoải mái, rất thích học, đặc biệt phát triển ngôn ngữ cho trẻ rất tốt.

Một số hoạt động giáo viên dựa trên ý tưởng của trẻ để xây dựng hoạt động, cô cùng trẻ thảo luận, khai thác ý tưởng nhằm giúp trẻ thực hiện ý tưởng của mình, phát huy khả năng sáng tạo ở trẻ rất cao.

Ví dụ: Giờ học làm quen với toán đề tài: Chắp ghép các hình hình học để tạo thành các hình mới theo ý thích và theo yêu cầu. Vào đầu giờ học tôi cho trẻ về 3 nhóm chơi trải nghiệm với số đồ chơi như: các hình bằng giấy, hình bằng xốp... Sau đó tôi hỏi ý tưởng của trẻ, trẻ nêu lên ý tưởng của mình: Từ 4 hình vuông nhỏ tạo thành hình vuông lớn, hình tam giác, hình chữ nhật... Từ đó tôi cùng trẻ khai thác thêm ý tưởng các nhóm và kết luận: Như vậy các con đã tạo ra được các hình mới theo ý thích và theo yêu cầu. Giờ học cảm thấy trẻ học rất thoải mái, tích cực, phát huy việc chủ động sáng tạo ở trẻ hiệu quả rất cao.

Biện pháp 4: Tạo ra các tình huống có vấn đề, kích thích trẻ suy nghĩ và tìm kiếm phương thức giải quyết

Tập trung sự quan tâm, chú ý, hứng thú của trẻ và đặt ra các vấn đề mà trẻ chưa giải quyết được bằng cách lần lượt đưa ra một số câu hỏi cho trẻ liên hệ kinh nghiệm bản thân, trao đổi, thể hiện, sau đó nêu vấn đề về những điều mà tất cả đều muốn biết để gây tò mò, kích thích nhu cầu muốn tìm hiểu ở trẻ.

Ví dụ: Trong giờ học kể chuyện “Ai đáng khen nhiều hơn”, cô đưa ra thêm một số câu hỏi để trẻ suy nghĩ giải quyết vấn đề như:

+ Nếu con là thỏ em con sẽ làm gì khi gặp Sóc và Nhím?

- + Vì sao Thỏ em cũng vâng lời mẹ nhưng mẹ lại khen Thỏ anh nhiều hơn?
- + Con học được những gì qua câu chuyện?

Giờ học khám phá khoa học: cây xanh và môi trường sống. Cô đưa ra thêm một số câu hỏi:

- + Đến ngày mai con đoán xem cây này sẽ như thế nào?
- + Theo con cây cần gì để lớn lên và phát triển?

Ví dụ: Một trẻ nói “Thỏ là động vật nuôi trong gia đình, một trẻ khác nói lại thỏ là động vật sống trong rừng”. Từ đây có thể nêu vấn đề: “Tại sao lại nói thỏ là động vật nuôi hay thỏ là động vật sống trong rừng”. Giáo viên động viên trẻ suy nghĩ, cùng tham gia xây dựng, bàn phương án tự tìm lấy câu trả lời hoặc cách giải quyết vấn đề. Khi trẻ đặt câu hỏi, giáo viên nên đưa thêm các câu hỏi dạng: “Vậy con nghĩ như thế nào? Chúng ta cùng nghĩ xem cần phải làm gì?” nhằm thu hút trẻ trò chuyện để cùng nhau tìm kiếm câu trả lời.

Tổ chức hoạt động khám phá, trải nghiệm để trẻ tự giải quyết vấn đề. Gây hứng thú, kích thích sự tò mò, hồi hộp, chờ đợi của trẻ đối với hoạt động khám phá. Trên cơ sở kích thích kinh nghiệm sống của trẻ, lần lượt đưa ra các câu hỏi như: Điều gì có thể xảy ra khi..? Cháu có thể nói gì về..? Cung cấp cho trẻ đủ điều kiện gồm: thời gian, địa điểm, phương tiện, để tiến hành hoạt động khám phá và cho phép trẻ tự do sử dụng. Cho trẻ quan sát và trẻ được tự lựa chọn đối tượng để quan sát xem xét. Kích thích trẻ trao đổi ý kiến, chia sẻ kinh nghiệm cho nhau và nói lên cảm nhận của mình.

Tận dụng các tình huống thực tế trong khi chơi để giúp trẻ trải nghiệm, thực hành, học cách giải quyết vấn đề, khám phá cái mới.

Giáo viên bày tỏ sự hứng thú đối với tất cả những ý kiến nhận xét, thừa nhận những phát hiện của trẻ, khen ngợi khi trẻ đưa câu hỏi hay hoặc ý tưởng sáng tạo.

Biện pháp 5: Phát huy tính tích cực chủ động sáng tạo ở trẻ thông qua hoạt động chơi ở các góc

Xây dựng các góc hoạt động khác nhau trong lớp, nhằm tạo điều kiện cho trẻ hoạt động cá nhân hoặc theo nhóm nhỏ được nhiều hơn, hình thức hoạt động phong phú, đa dạng hơn giúp trẻ tìm hiểu và khám phá cái mới hoạt động với đồ vật và rèn luyện kỹ năng.

Vui chơi không chỉ là hoạt động giúp trẻ giải trí, thư giãn mà còn giúp trẻ cảm nhận và khám phá thế giới xung quanh một cách tự nhiên, thuận lợi, nhanh chóng. Để trẻ hứng thú, tích cực tham gia chơi; đồ dùng đồ chơi là vô cùng quan trọng, quyết định sự hứng thú, phát huy tính tích cực, khám phá tìm tòi và sáng tạo ở trẻ. Tôi nghĩ cần phải có đa dạng đồ dùng đồ chơi, nguyên vật liệu cho trẻ chơi và hoạt động sáng tạo, có các nguyên vật liệu có tính “mở” để trẻ có cơ hội sáng tạo khi chơi và đồ dùng đồ chơi thay đổi thường xuyên. Có thể chuẩn bị đồ chơi là vật thật khi cần thiết.

Ví dụ: Trong trò chơi phân vai, chủ đề ngành nghề: Trẻ phải đóng vai các nhân vật khác nhau và phải thể hiện được các tình huống khác nhau trong cuộc sống. Để “nhập vai” thành công, trẻ phải sử dụng quần áo và dụng cụ cá nhân của

nhân vật mình đóng vai: dụng cụ chỉ huy dàn nhạc, còi của người trưởng ga, mũ của người cảnh sát...Hoặc góc xây dựng: đồ chơi phải là những vật liệu đơn lẻ, rời để trẻ tự lắp ghép, sắp xếp, xây dựng theo chủ đề. Góc nghệ thuật cần phải chuẩn bị đồ dùng phong phú như: Giấy màu, đất nặn, hồ dán, màu nước, màu sáp, tranh ảnh...để trẻ tự tạo thành sản phẩm theo ý thích. Tuyệt đối không sử dụng các đồ chơi lắp ráp sẵn. Cô có thể gợi ý cho trẻ nhớ lại những vật hoặc cảnh đã thấy để trẻ xây dựng.

Mỗi đồ dùng đồ chơi phải phù hợp với độ tuổi và mục đích giáo dục trẻ theo từng chủ đề, kích thích trẻ phát triển các lĩnh vực: vận động, nhận thức, ngôn ngữ, tình cảm và mối quan hệ xã hội.

Màu sắc, hình dáng đồ dùng, đồ chơi đẹp, hấp dẫn trẻ, đảm bảo an toàn, đồ dùng bền, khó bị hỏng.

Ngoài ra tôi còn động viên trẻ tự tạo ra đồ dùng đồ chơi để bổ sung cho các góc chơi.

Khi tổ chức cho trẻ chơi tôi không áp đặt trẻ chơi cái gì mà cô giáo chỉ là người hướng dẫn, gợi ý trẻ theo chủ đề chơi, luôn theo dõi, quan sát trẻ chơi để giúp trẻ khi cần thiết, gợi ý, giúp trẻ phát huy khả năng sáng tạo. Luôn động viên khuyến khích kịp thời những trẻ tham gia chơi tích cực, nhập vai chơi và có biểu hiện sáng tạo trong khi chơi.

Xây dựng nhiều góc mở trong lớp để cô và trẻ cùng thảo luận và tạo ra sản phẩm trang trí phù hợp theo từng chủ đề. Ở lớp, tôi có khi trẻ tự làm đồ trang trí sau khi cô gợi ý. Đặc biệt, trẻ rất thích hoạt động ở các góc này, phát huy được tính tích cực chủ động sáng tạo của trẻ rất hiệu quả.

Trí tưởng tượng và óc sáng tạo của trẻ được nảy nở và phát triển trong quá trình hoạt động, sự hoạt động của trẻ càng đa dạng phong phú bao nhiêu thì trí tưởng tượng và óc sáng tạo của trẻ càng dồi dào phong phú bấy nhiêu.

Biện pháp 6: Phát huy tính tích cực chủ động sáng tạo ở trẻ thông qua hoạt động học

Thông qua hoạt động học nhằm phát huy tính tích cực sáng tạo của trẻ. Cô luôn dựa trên ý tưởng, khả năng của trẻ để xây dựng hoạt động hoặc cho trẻ chơi trải nghiệm với đồ vật trước khi vào hoạt động để kích thích trẻ chủ động sáng tạo.

Ví dụ: Trong giờ học làm quen với toán, sau khi trẻ tìm hiểu về hình dạng có thể cho trẻ sử dụng các hình khác nhau để lắp ghép hoặc xếp thành hình ngôi nhà, các con vật, bông hoa...như vậy trò chơi này vừa vận dụng kiến thức toán học vừa vận dụng vốn hiểu biết về môi trường xung quanh.

Bố trí thời gian và không gian thích hợp để tổ chức các hoạt động cho trẻ khám phá sáng tạo. Thời gian và không gian là hai yếu tố có ảnh hưởng nhất định trong việc phát huy tính tích cực chủ động sáng tạo của trẻ, trong những khoảng thời gian và không gian khác nhau thì sở thích, sự đam mê hứng thú hoạt động của trẻ cũng khác nhau. Do vậy giáo viên cần nắm vững tâm sinh lý của trẻ, bố trí thời gian và không gian phù hợp với sinh lý và khả năng nhận thức của trẻ.

Ví dụ: Hoạt động vận động phát triển thể lực và hoạt động khám phá khoa

học, ta có thể tổ chức cho trẻ vào buổi sáng ở ngoài trời, trẻ được hít thở không khí trong lành buổi sáng, được ngắm nhìn không gian, sẽ tạo cho trẻ tinh thần thoải mái, thích thú. Môi trường sẽ rất thuận lợi cho trẻ tham gia hoạt động, nhờ đó giúp trẻ phát huy được tính tích cực chủ động sáng tạo. Trước khi đi ngủ trưa ta có thể tổ chức cho trẻ làm quen với tác phẩm văn học như kể chuyện, đọc thơ, ca dao..., nghe nhạc đó là thời điểm tốt nhất giúp trẻ cảm nhận văn học và cảm thụ tốt về âm nhạc. Trẻ cảm nhận tác phẩm văn học, cảm thụ âm nhạc tốt tất yếu trẻ sẽ có biểu hiện sáng tạo khi tham gia hoạt động này.

Trong các hoạt động học đều có thể phát huy tính tích cực chủ động sáng tạo ở trẻ, nhưng ở lứa tuổi mầm non trẻ học theo phương châm “Chơi mà học, học bằng chơi”. Để học bằng chơi đạt hiệu quả tốt nhất, trẻ cần có người lớn hỗ trợ, mở rộng những gì trẻ đang hứng thú và đang thực hiện, vì vậy cô giáo có thể hỗ trợ trẻ bằng cách: Đặt những câu hỏi mang tính tư duy, luôn lắng nghe trẻ, hay trò chuyện và giao tiếp với trẻ, khuyến khích trẻ, động viên trẻ và chơi cùng trẻ. Đặc biệt là hoạt động âm nhạc, tạo hình, văn học trẻ có nhiều cơ hội thể hiện sự sáng tạo nếu như chúng ta biết khai thác và vận dụng thích hợp. Như trong hoạt động âm nhạc không nên bắt trẻ vận động theo cách vận động của cô mà cần khai thác ý tưởng của trẻ để từ đó thống nhất hướng trẻ cách vận động phù hợp.

Ví dụ: Giờ học âm nhạc “xúc xắc xúc xè”, chọn trọng tâm dạy vận động, cô cho trẻ hát lại bài hát 1 lần sau đó cho 2-3 trẻ vận động theo ý tưởng của trẻ, cô tổng hợp một số động tác của trẻ kết hợp với động tác của cô để hướng dẫn trẻ vận động. Ngoài ra cô có thể chuẩn bị một số dụng cụ âm nhạc cho trẻ vận động sáng tạo theo ý tưởng của trẻ.

Giờ học tạo hình cô nên gợi ý, khuyến khích trẻ thể hiện ý tưởng sáng tạo thông qua hoạt động nhằm hình thành và phát triển tính tích cực, chủ động sáng tạo ở trẻ.

Ví dụ: Hoạt động tạo hình đề tài: Làm quà tặng mẹ.

Vào hoạt động trọng tâm cho trẻ xem một số tranh ảnh, đồ dùng ở góc chủ đề, cô khai thác ý tưởng của trẻ bằng cách hỏi trẻ được xem những hình ảnh đó con có suy nghĩ gì, ý tưởng gì? Con định làm gì để tặng mẹ nhân ngày QTPN 8/3. Trẻ sẽ nêu ý tưởng, sau đó cô gợi ý giúp trẻ thực hiện ý tưởng của mình.

Hoạt động làm quen văn học cô giúp trẻ đọc thơ sáng tạo, kể chuyện sáng tạo nhằm giúp trẻ phát triển ngôn ngữ mạch lạc, khả năng sáng tạo khi tham gia vào hoạt động.

Trong các hoạt động ở lớp nếu có thể tôi đều tạo mọi hình thức, mọi cơ hội để phát huy tính tích cực chủ động sáng tạo ở trẻ.

1.4. Khả năng áp dụng của sáng kiến⁸:

Nội dung đề tài sáng kiến **“Một vài biện pháp phát huy tính tích cực chủ động sáng tạo của trẻ 4 - 5 tuổi”** có thể áp dụng trong trường hoặc các trường khác trong ngành học Mầm non.

1.5. Các điều kiện cần thiết để áp dụng sáng kiến:

Giáo viên áp dụng sáng kiến đúng theo thời gian dự định, những biện pháp

cần có sự đầu tư về trang thiết bị, đồ dùng dạy học tôi luôn cố gắng tìm kiếm những tranh ảnh, đồ dùng mới lạ, tạo những tình huống có vấn đề nhằm giúp khơi gợi ở trẻ tính tò mò, khám phá ham học hỏi.

1.6. Hiệu quả sáng kiến mang lại⁹:

Từ những kinh nghiệm của bản thân, tôi và một số giáo viên đã áp dụng sáng kiến “**Một vài biện pháp phát huy tính tích cực chủ động sáng tạo của trẻ 4 - 5 tuổi**” đã đem lại hiệu quả:

Các cháu lớp tôi thực tế có nhiều chuyển biến theo chiều hướng tốt. Kết quả thể hiện như sau:

- Trẻ hứng thú khi tham gia vào các hoạt động đạt 90%.
- Trẻ chủ động sáng tạo trong các hoạt động ở lớp đạt 90%.
- Trẻ hiểu lời nói và biết đặt câu hỏi phù hợp đạt 95%.
- Trẻ nhanh nhẹn thông minh, ham hiểu biết đạt 80%
- Trẻ chủ động giao lưu cùng cô và bạn đạt 95%
- Khả năng sử dụng ngôn ngữ để biểu đạt sự hiểu biết của mình đạt 85%.

Đặc biệt các cháu rụt rè, nhút nhát đã trở nên tự tin, mạnh dạn trong giao tiếp và tham gia tích cực vào các hoạt động trong lớp. Vốn từ của trẻ ngày thêm phong phú và trẻ có thể tự giải quyết một số tình huống đơn giản, phát huy óc sáng tạo tưởng tượng của trẻ trong cuộc sống hàng ngày. Biểu hiện của phụ huynh rất hài lòng về kết quả học tập của con mình.

- Giúp giáo viên có thêm kiến thức trong việc tổ chức các hoạt động giúp trẻ phát huy tính tích cực chủ động sáng tạo.

- Chất lượng chăm sóc, giáo dục trẻ trong nhà trường ngày càng cao.

Nâng cao hiểu biết về kiến thức chuyên ngành cho giáo viên.

2. Những thông tin cần được bảo mật - nếu có: Không có

3. Danh sách những thành viên đã tham gia áp dụng thử hoặc áp dụng sáng kiến lần đầu - nếu có:

TT	Họ và tên	Nơi công tác	Nơi áp dụng sáng kiến	Ghi chú
	Lê Thị Hồng Vân	Trường Mẫu giáo Đại Nghĩa	Trường Mẫu giáo Đại Nghĩa	
	Lê Thị Thu Hiền	Trường Mẫu giáo Đại Nghĩa	Trường Mẫu giáo Đại Nghĩa	

4. Hồ sơ kèm theo: Hình ảnh minh họa, tài liệu tham khảo

Môi trường trong lớp học

Góc “Bé vui học toán” (góc mở)

Góc nghệ thuật

Góc học tập

Góc chủ đề (góc mở)

Các hoạt động của trẻ

Bé chơi góc xây dựng

Bé chơi góc nghệ thuật

Giờ học tạo hình

Giờ học âm nhạc

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

- Tài liệu bồi dưỡng thường xuyên 2018-2019, 2019-2020.
- Tạp chí mầm non.
- Hướng dẫn thực hành áp dụng quan điểm giáo dục lấy trẻ làm trung tâm trong trường Mầm non.

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

PHIẾU NHẬN XÉT, ĐÁNH GIÁ SÁNG KIẾN

Tên sáng kiến: .....

Thời gian họp: .....

Họ và tên người nhận xét: .....

Học vị: ..... Chuyên ngành: .....

Đơn vị công tác: .....

Địa chỉ: .....

Số điện thoại cơ quan/di động: .....

Chức trách trong Hội đồng sáng kiến:.....

NỘI DUNG NHẬN XÉT, ĐÁNH GIÁ

TT	Tiêu chí	Nhận xét, đánh giá của thành viên Hội đồng
1	Tính mới và sáng tạo của sáng kiến: Sáng kiến phải có giải pháp cải tiến giải pháp đã biết trước đó tại cơ sở hoặc những nội dung đã cải tiến, sáng tạo để khắc phục những nhược điểm của giải pháp đã biết hoặc là các giải pháp mang tính mới hoàn toàn.	
2	Tính khả thi của sáng kiến: Sáng kiến phải có giải pháp đã được áp dụng, kể cả áp dụng thử trong điều kiện kinh tế - kỹ thuật tại cơ sở và mang lại lợi ích thiết thực; ngoài ra có thể nêu rõ giải pháp còn có khả năng áp dụng cho những đối tượng, cơ quan, tổ chức nào.	
3	Tính hiệu quả của sáng kiến: Sáng kiến phải so sánh lợi ích kinh tế, xã hội thu được khi áp dụng giải pháp trong đơn so với trường hợp không áp dụng giải pháp đó, hoặc so với những giải pháp tương tự đã biết ở cơ sở (cần nêu rõ giải pháp đem lại hiệu quả kinh tế, lợi ích xã hội cao hơn như thế nào hoặc khắc phục được đến mức độ nào những nhược điểm của giải pháp đã biết trước đó - nếu là giải pháp cải tiến giải pháp đã biết trước đó); Sáng kiến nêu được số tiền làm lợi (nếu có thể tính được) và nêu cách tính cụ thể.	
	Đánh giá chung (Đạt hay không đạt):	

THÀNH VIÊN HỘI ĐỒNG SÁNG KIẾN